PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMO (pirmoji kolegija) SPRENDIMAS

2005 m. birželio 22 d. *

Byloje T-102/03

Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA (CIS), įsteigto Katanijoje (Italija), atstovaujamo advokatų A. Suderi ir G. Motta,

ieškovas,

prieš

Europos Bendrijų Komisiją, atstovaujamą E. de March ir L. Flynn, padedamų advokato A. Dal Ferro, nurodžiusią adresą dokumentams įteikti Liuksemburge,

atsakovę,

* Proceso kalba: italų.

dėl prašymo panaikinti 2002 m. lapkričio 15 d. Komisijos sprendimą C (2002) 4155, kuriuo buvo nuspręsta nutraukti 1993 m. vasario 16 d. Komisijos sprendimu C (93) 256/4 suteiktą finansinę paramą skiriant visuotinę dotaciją iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) informacinio centro, skirto skatinti įmonių bendradarbiavimą ir investicijas, veiklai ir susigrąžinti Komisijos pervestą šios paramos avansą,

EUROPOS BENDRIJŲ PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS
(pirmoji kolegija),

kurį sudaro kolegijos pirmininkas J. D. Cooke, teisėjai R. García-Valdecasas ir I. Labucka,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2005 vasario 1 d. posėdžiui,

priima šį

Sprendimą

Teisės aktai

1 EB 158 straipsnyje numatyta, kad Bendrija plėtoja ir vykdo savo veiklą, padedančią stiprinti jos ekonominę ir socialinę sanglaudą. Bendrija ypač siekia mažinti regionų

išsivystymo lygio skirtumus ir nepalankiausias sąlygas turinčių regionų atsilikimą, kad būtų užtikrinta darni visos Bendrijos plėtra. Pagal EB 159 straipsnį Bendrijai siekti šių tikslų padeda ir veikla, kurios ji imasi panaudodama struktūrinius fondus, ypač Europos regioninės plėtros fondą (ERPF).

2 Siekdama įgyvendinti šiuos tikslus Taryba priėmė 1988 m. birželio 24 d. Reglamentą (EEB) Nr. 2052/88 dėl struktūrinių fondų uždavinių, jų efektyvumo bei jų veiklos koordinavimo tarpusavyje, taip pat su Europos investicijų banko operacijomis ir kitais esamais finansiniais instrumentais (OL L 185, p. 9), iš dalies pakeistą, *inter alia*, 1993 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 2081/93 (OL L 193, p. 5).

3 1988 m. gruodžio 19 d. buvo priimtas Tarybos reglamentas (EEB) Nr. 4253/88, nustatantis Reglamento (EEB) Nr. 2052/88 įgyvendinimo nuostatas, įvairių struktūrinių fondų pagalbos koordinavimui tarpusavyje, taip pat susijusias su tokių fondų pagalbos koordinavimu su Europos investicijų banko operacijomis ir kitais esamais finansiniais instrumentais (OL L 374, p. 1). Šis reglamentas, kuris įsigaliojo 1999 m. gruodžio 31 d., buvo ne vieną kartą keičiamas ir galiausiai panaikintas 1999 m. birželio 21 d. Tarybos reglamentu (EB) Nr. 1260/1999, nustatančiu bendrąsias nuostatas dėl struktūrinių fondų (OL L 161, p. 1).

4 Pagal Reglamento Nr. 1260/1999 52 straipsnio 1 dalyje numatytas pereinamojo laikotarpio nuostatas 2002 m. lapkričio 15 d., t. y. Komisijos sprendimo nutraukti šioje byloje nagrinėjamą paramą priėmimo dieną, buvo taikomas Reglamento Nr. 4253/88, iš dalies pakeisto 1993 m. liepos 20 d. Tarybos reglamentu (EEB)

Nr. 2082/93 (OL L 193, p. 20), 24 straipsnis „Paramos sumažinimas, sustabdymas ir nutraukimas", kuriame numatoma:

„1. Jei paaiškėja, kad veikla arba priemonė nepateisina dalies arba visos jai skirtos finansinės paramos, Komisija, remdamasi partnerystės pagrindu atlieka tinkamą patikrinimą, prašydama, kad valstybė narė arba kitos šiai veiklai įgyvendinti jos paskirtos institucijos per nustatytą laiką pateiktų savo pastabas.

2. Po šio patikrinimo Komisija gali sumažinti arba sustabdyti šiai veiklai arba priemonei skirtą pagalbą, jeigu patikrinimo metu nustatomas pažeisimas arba esminis pakeitimas, turintis įtakos veiklos arba priemonės pobūdžiui arba jos įgyvendinimo sąlygoms, dėl kurio nebuvo prašoma Komisijos patvirtinimo.

3. Visos sumos, kurios buvo neteisėtai gautos, turi būti sugrąžintos Komisijai. Nuo nesugražintų sumų skaičiuojami delspinigiai pagal Finansinio reglamento nuostatas ir pagal Komisijos priimtą tvarką, taikant VIII dalyje numatytas procedūras."

Faktai ir procedūra

Sprendimas suteikti paramą

5 1993 m. vasario 16 d. Komisija sprendimu C (93) 256/4 pritarė finansinės paramos Italijos Respublikai suteikimui, skiriant visuotinę dotaciją iš Europos regioninės plėtros fondo (ERPF) informacinio centro, skirto skatinti įmonių bendradarbiavimą

ir investicijas, veiklai, kuri atitiko Bendrijos struktūrinių fondų paramos sistemą – 1 tikslas – Sicilijos regionas (toliau – sprendimas pritarti).

6 Sprendimo pritarti 1 straipsnio antrojoje pastraipoje nurodyta, kad 6 760 000 ekiu ERPF parama skiriama tarpininkaujančiai organizacijai – Informaciniam centrui, skirtam skatinti įmonių bendradarbiavimą ir investicijas. Pagal šią nuostatą dotacijos panaudojimo tvarka turėjo būti nustatyta tarp Komisijos ir tarpininkaujančių organizacijų sudarytoje sutartyje, kuriai turėtų pritarti suinteresuotoji valstybė narė.

7 Pagal sprendimo pritarti 2 straipsnį ir prie jo pridėtą finansinę išklotinę ERPF parama sudarė apie 60% šio projekto sąnaudų, o likusią dalį turėjo finansuoti Sicilijos regionas – 3 758 000 ekiu ir privatus sektorius – 540 000 ekiu.

8 Sprendimo pritarti 3 straipsnio pirmojoje pastraipoje buvo numatyta, kad 1993 m. gruodžio 31 d. yra galutinis terminas, iki kurio turi būti pateikti visi teisiškai saistantys įsipareigojimai, kurių reikia, kad galima būtų sumokėti skirtas lėšas, o 1995 m. gruodžio 31 d. yra galutinis terminas šioms lėšoms išleisti:

„Bendrijos paramą galima naudoti išlaidoms, skirtoms visuotinėje dotacijoje numatytai veiklai, dėl kurių valstybėje narėje iki 1993 m. gruodžio 31 d. numatomi teisiškai saistantys ir prisiimami atitinkami finansiniai įsipareigojimai. Galutinis terminas šioms lėšoms išleisti yra 1995 m. gruodžio 31 diena."

9 Sprendimo pritarti 3 straipsnio antrojoje pastraipoje Komisijai suteikiama teisė šiuos terminus pratęsti:

„Tačiau Komisija šiuos teminus gali pratęsti, jei valstybė narė jiems nepasibaigus pateikia tokį prašymą ir jei pateikiama šį prašymą pagrindžianti informacija. Komisijai nepratęsus šių terminų, išlaidoms, kurios padaromos pasibaigus terminui, Bendrijos parama negali būti skiriama."

10 1993 m. kovo 22 d. Komisija Italijos finansų ministerijai pervedė 3 380 000 ekiu ERPF paramos avansą. Šis avansas nebuvo pervestas už šią paramą atsakingai tarpininkaujančiajai organizacijai *Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA* (toliau – CIS), kuris yra ieškovas šioje byloje.

CIS ir Komisijos sutartis

11 1993 m. rugsėjo 2 d. įgyvendindamos sprendimo pritarti 1 straipsnio antrąją pastraipą CIS ir Komisija pasirašė sutartį, kurioje buvo nustatyta sprendimu pritarti suteiktos visuotinės dotacijos panaudojimo tvarka (toliau – CIS ir Komisijos sutartis).

12 Pagal CIS ir Komisijos sutarties 1 straipsnio antrąją pastraipą Bendrijos parama „yra skirta sukurti centrą, kuris įmonėms, ypač mažoms ir vidutinėms įmonėms, <...> teiktų pridėtinę vertę turinčias informacijos paslaugas ir paslaugas, kurių tikslas būtų skatinti verslo projektus su Milane esančiomis įmonėmis, arba įmonėmis, kurios su jomis susijusios."

13 Šios sutarties 5 straipsnyje nurodomos septynios priemonės, kurių turėtų imtis CIS įgyvendindamas Bendrijos pagalbą:

— 1 priemonė: informacijos centro struktūrizavimas,

— 2 priemonė: informacinės sistemos apie Sicilijos įmones parengimas,

— 3 priemonė: pažangių informacijos paslaugų pasiūlymas įmonėms,

— 4 priemonė: investicijų ir bendradarbiavimo paketų įgyvendinimas,

— 5 priemonė: išorinių biurų panaudojimas,

— 6 priemonė: bendradarbiavimo skatinimas,

— 7 priemonė: rinkodara ir komunikacijos.

Svarbiausias 1 priemonės tikslas buvo „sukurti paslaugų centrą su tokia struktūra, kad jis galėtų dalyvauti valstybės viduje ir užsienyje veikiančiuose paslaugas teikiančiuose tinkluose, skatinant Sicilijos įmonių integraciją į rinką".

14 CIS ir Komisijos sutarties 14 straipsnyje nustatyta:

„Jei tarpininkaujanti organizacija padaro rimtų pažeidimų, tai Komisija, valstybei narei pritarus, gali bet kuriuo metu atsisakyti pagal šią sutartį priimtų įsipareigojimų, pripažindama iki sutarties nutraukimo visuotinės dotacijos įgyvendinimui tarpininkaujančiosios organizacijos išleistas lėšas".

Derybos dėl sutarties tarp CIS ir Sicilijos regiono

15 1993 m. lapkričio 12 d. laišku, adresuotu Komisijai, Italijos valdžios institucijoms ir Sicilijos regionui, CIS paprašė metams pratęsti sprendimo pritarti 3 straipsnyje numatytus terminus (teisiškai saistančių įsipareigojimų prisiėmimo terminą iki 1993 m. gruodžio 31 d. ir lėšų išleidimo terminą iki 1995 m. gruodžio 31 d.).

16 Laiške paaiškinama, kad šis vėlavimas atsirado dėl to, jog vėluojama pasirašyti CIS ir Sicilijos regiono sutartį, pagal kurią Sicilijos regionas turi sumokėti CIS savo įnašą, nes Administracinės teisės taryba *(Consiglio di giustizia amministrativa)* pavėlavo pateikti savo išvadą ir dėl to vėlavo bankų garantijų, kurių reikia, kad įsigaliotų CIS ir Komisijos sutartis, išdavimas.

17 Komisija sutiko finansinių įsipareigojimų prisiėmimo terminą pratęsti iki 1994 m. gruodžio 31 dienos.

18 1994 m. gruodžio 13 d. CIS ir Sicilijos regionas pasirašė sutartį dėl pastarajam skiriamos paramos, kuri papildo iš ERPF gaunamą paramą, naudojimo tvarkos (toliau – CIS ir Sicilijos regiono sutartis).

19 CIS ir Sicilijos regiono sutarties 15 straipsnyje buvo numatyta, kad tam, jog ši sutartis įsigaliotų, reikia regiono pirmininko įsakymo ir Audito rūmų patvirtinimo. Šie formalumai buvo atlikti ir sutartis įsigaliojo 1995 m. kovo 29 dieną.

20 CIS ir Sicilijos regiono sutarties 11 straipsnyje numatoma, kad Sicilijos regionas gali bet kuriuo metu atsisakyti pagal šią sutartį prisiimtų įsipareigojimų, jei tarpininkaujanti organizacija padaro labai rimtų pažeidimų, tačiau „pripažindama iki pranešimo apie sutarties nutraukimą visuotinės dotacijos įgyvendinimui tarpininkaujančiosios organizacijos išleistas lėšas".

21 1994 m. CIS ėmėsi savo įstatinio kapitalo lėšomis įgyvendinti 1 priemonę, kuriai buvo skirta Bendrijos parama, „sukurti paslaugų centrą su tokia struktūra, kad jis galėtų dalyvauti valstybės viduje ir užsienyje veikiančiuose paslaugas teikiančiuose tinkluose, skatinant Sicilijos įmonių integraciją į rinką". Šiems veiksmams atlikti reikėjo specifinių žmogiškųjų ir finansinių išteklių, nes buvo būtina užtikrinti konkrečią pagalbą regioninėms ir Bendrijos institucijoms ir užmegzti ryšius su įmonėmis bei asociacijomis. CIS teigimu, šių priemonių reikėjo imtis, nes priešingu atveju nebūtų galima kompensuoti susidariusio vėlavimo. CIS apie savo veiksmus Komisiją informavo per Italijos valstybės ir regiono institucijas.

22 1994 m. gruodžio 15 d. Palerme įvyko projekto priežiūros komiteto posėdis, kuriame dalyvavo CIS atstovai ir Komisijos pareigūnas iš Regionų politikos generalinio direktorato. Posėdyje šis pareigūnas pareiškė, kad įgyvendinimo projektų svarstymas CIS administracinėje taryboje ir prisiimtas įsipareigojimas juos įgyvendinti sprendimo pritarti 3 straipsnio prasme priskirtinas „iki 1994 m. gruodžio 31 d. prisiimtiniems įsipareigojimams".

Nuo antrojo prašymo pratęsti sprendimo pritarti 3 straipsnyje nurodytus terminus iki ginčijamo sprendimo

23 1994 m. gruodžio mėn. Sicilijos regionas pateikė antrą prašymą pratęsti ERPF paramos teikimo terminą. Komisija šį prašymą atmetė.

24 1995 m. rugsėjo 21 d. laišku Komisija informavo CIS apie atsisakymą patenkinti Sicilijos regiono prašymą dėl termino pratęsimo ir paprašė CIS nurodyti išlaidų sumą, kad galėtų nustatyti finansavimo iš ERPF dalį:

„<...> mes jus informuojame, kad Komisija negalėjo patenkinti jūsų prašymo pratęsti finansiniams įsipareigojimams prisiimti skirtą terminą, nes, nepaisant ankstesnio sprendimo pratęsti terminą dar vieneriems metams (kuris pasibaigė 1994 m. gruodžio 31 d.), dar nėra priimta galiojančių sprendimų dėl įsipareigojimų pagalbą gaunančioms įmonėms. Mes jūsų prašome kuo skubiau pranešti jūsų įsipareigojimų sumą, kad galėtume apskaičiuoti savo įsipareigojimų sumą."

25 Komisijai atsisakius pratęsti visuotinės dotacijos įgyvendinimo terminus, 1995 m. spalio 20 d. CIS nusprendė, kad nebegali tęsti savo veiklos, kuriai jis buvo sukurtas, ir nusprendė likviduoti bendrovę anksčiau laiko, tad ji įgijo likviduojamos bendrovės statusą.

26 Siekdamas gauti projekto įgyvendinimui panaudotų lėšų dalį iš Sicilijos regiono pagal prisiimtus finansavimo įsipareigojimus, CIS šio regiono valdžiai pateikė savo išlaidų sąrašą, kurių bendra suma buvo 711 587 000 Italijos lirų (ITL). CIS taip pat paprašė Sicilijos regiono analogišką prašymą perduoti Italijos Respublikos finansų ministerijai dėl paramos iš ERPF.

27 2001 m. kovo 9 d. laišku Italijos valdžios institucijos Komisijai perdavė galutinę informaciją apie į paramos sritį patenkančias CIS išlaidas, jas pagrindžiančius dokumentus, nurodydamos bendrą 688 505 743 ITL sumą, kurią regiono valdžios institucijos pripažino priimtinomis išlaidomis.

28 2001 m. gruodžio 27 d. laišku Komisija nusprendė pradėti Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnyje numatytą procedūrą, prašydama Italijos valdžios institucijų ir paramos gavėjo pateikti savo pastabas. Šiame laiške buvo nurodyta, kad Komisija svarsto galimybę nutraukti finansinę paramą iš ERPF ir pareikalauti sugrąžinti sumokėtą avansą, nes iš jai perduotų dokumentų paaiškėjo, kad „nurodytos išlaidos buvo skirtos tik (CIS) veiklai pradėti", tarp nurodytų išlaidų nebuvo skirtų informavimo, pagalbos ir skatinimo veiklai, nors pagal CIS ir Komisijos sudarytą sutartį pirmasis turėjo atlikti šią veiklą, o tai, Komisijos nuomone, leidžia jai manyti, kad „1995 m. gruodžio 6 d. savo veiklą baigęs (CIS) niekada nebuvo pradėjęs normaliai veikti".

29 2002 m. kovo 11 d. Sicilijos regionas Komisijai perdavė CIS likvidatoriaus pastabas dėl sprendimo pradėti Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnyje numatytą procedūrą. Šiame laiške buvo primenama, kad Italijos valdžios institucijos informavo Komisiją, jog po Sicilijos regione atlikto patikrinimo buvo nustatyta, kad priimtina išlaidų suma yra 688 505 743 ITL ir kad šios išlaidos atsirado vykdant 1 priemonę „informacijos centro struktūrizavimas" įgyvendinančią veiklą; be to, CIS administracijos taryba priėmė keletą sprendimų dėl kitų priemonių, kurioms buvo skirta parama, pavyzdžiui, buvo nustatyta, kokių duomenų bazių ir personalo reikės įgyvendinti 3 priemonę „pažangių informacijos paslaugų pasiūlymas įmonėms", taip pat buvo parengti 5 priemonės „išorinių biurų panaudojimas" įgyvendinamumo projektai. Šiame laiške taip pat buvo nurodoma, kad dėl projekto neįgyvendinimo buvo kalta ne CIS veikla ar neveikimas, bet pavėluotas sutarties tarp CIS ir Sicilijos regiono sudarymas bei dėl to vėluojantis dalinis finansavimas iš šio regiono lėšų.

30 2002 m. lapkričio 15 d. Italijos Respublikai skirtu sprendimu C (2002) 4155 Komisija nutraukė sprendimu pritarti skirtą 6 760 000 ekiu paramą iš ERPF ir pareikalavo, kad Italijos valdžios institucijos sugrąžintų šios paramos avansą (toliau – „ginčijamas sprendimas").

Procesas ir šalių reikalavimai

31 2003 m. kovo 14 d. ieškovas Pirmosios instancijos teismo kanceliarijai pateikė šį ieškinį.

32 Remiantis teisėjo pranešėjo pranešimu Pirmosios instancijos teismas nusprendė pradėti žodinę proceso dalį ir taikydamas proceso organizavimo priemonę paprašė ieškovo bei Komisijos pateikti įvairių dokumentų ir raštu atsakyti į pateiktus klausimus.

33 Ieškovas 2004 m. gruodžio 31 d. ir Komisija 2005 m. sausio 6 d. laišku įvykdė Pirmosios instancijos teismo nurodytas proceso organizavimo priemones.

34 Šalių nuomonės žodžiu ir atsakymai į Pirmosios instancijos teismo užduotus klausimus buvo išklausyti 2005 m. vasario 1 d. posėdyje. Jame ieškovas patvirtino, kad ginčijamą sprendimą jis ginčija ne dėl to, jog buvo nutraukta parama, bet dėl to, kad juo atsisakyta iš ERPF atlyginti dalį CIS patirtų ir su paramos teikimu susijusių išlaidų nuo patvirtintos 688 505 743 ITL sumos.

35 Ieškovas Pirmosios instancijos teismo prašo:

— panaikinti ginčijamą sprendimą tiek, kiek juo iš ERPF neatlyginama dalis CIS patirtų ir su paramos teikimu susijusių išlaidų nuo patvirtintos 688 505 743 ITL sumos,

— priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.

36 Komisija Pirmosios instancijos teismo prašo:

— atmesti ieškinį,

— priteisti iš ieškovo bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

Šalių argumentai

37 Ieškovas, grįsdamas savo ieškinį, nurodo aštuonis pagrindus: pirmasis pagrindas yra Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnio pažeidimas; antrasis – Komisijos piktnaudžiavimas įgaliojimais; trečiasis – CIS ir Komisijos sudarytos sutarties 14 straipsnio pažeidimas; ketvirtasis – *force majeure* principo pažeidimas; penktasis pagrindas – proporcingumo principo pažeidimas; šeštasis – teisinio saugumo principo pažeidimas; septintasis – teisėtų lūkesčių apsaugos principo pažeidimas ir aštuntasis – netinkamas įgaliojimų įgyvendinimas.

38 Ieškovas dėl antrojo pagrindo taip pat pažymi, kad Komisija negalėjo nežinoti, jog dėl jos atsisakymo pratęsti veiksmams atlikti numatytą terminą, neišvengiamai nutrūks veikla, kurios tikslas visiškai įgyvendinti visuotinę dotaciją.

39 Dėl trečiojo pagrindo ieškovas nurodo, kad Komisija pažeidė CIS ir Komisijos sutarties 14 straipsnį, kuriame numatyta, jog Komisija gali atsisakyti pagal šią sutartį priimtų įsipareigojimų, jei tarpininkaujanti organizacija padaro rimtų pažeidimų, tačiau pripažindama iki pranešimo apie sutarties nutraukimą visuotinės dotacijos įgyvendinimui tarpininkaujančiosios organizacijos išleistas lėšas. Šioje byloje nagrinėjamu atveju Komisija *a fortiori* privalėjo atlyginti CIS dėl paramos įgyvendinimo patirtas išlaidas, nes neįgyvendinimo priežastis buvo ne CIS neveiklumas, o nuo jo nepriklausę faktai, ir kad siekdamas įgyvendinti numatytas priemones CIS ėmėsi visų galimų veiksmų.

40 Komisija teigia, kad šioje byloje nagrinėjamu atveju CIS ir Komisijos sutarties 14 straipsnis netaikomas, nes jame numatyta galimybė Komisijai vienašališkai nutraukti sutartį. Tačiau šiuo atveju kalbama apie Bendrijos finansinės paramos nutraukimą dėl pažeidimų ar esminių projekto įgyvendinimo sąlygų pakeitimo, ir vienintelė taikytina nuostata yra Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnis.

41 Be to, dėl penktojo pagrindo ieškovas nurodo, kad buvo pažeistas proporcingumo principas, nes Komisija, atsisakydama atlyginti CIS jau patirtas išlaidas, viršijo tikslui pasiekti tinkamų ir būtinų veiksmų ribas (1984 m. gegužės 17 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Denkavit Nederland* 15/83, Rink. p. 2171, 25 punktas ir 1999 m. spalio 12 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Conserve Italia prieš Komisiją*, T-216/96, Rink. p. II-3139, 101 punktas). Komisija privalėjo atsižvelgti į susiklosčiusias aplinkybes ir nebausti CIS už vėlavimą, dėl kurio kaltas Sicilijos regionas. Šiuo klausimu ieškovas pabrėžia, kad dėl ginčijamo sprendimo jis prarado teisę į visą sprendimu pritarti skirtą paramą, ir neginčija šio sprendimo aspekto. Tačiau jis mano, kad Komisija pažeidė proporcingumo principą, atsisakydama atlyginti CIS išlaidas, patirtas įgyvendinant projektą, nors šių išlaidų realumą ir pagrįstumą patvirtino valdžios institucija, be to, iš pradžių jas buvo priėmusi pati Komisija.

42 Komisija teigia, kad visos paramos nutraukimas neprieštarauja proporcingumo principui, jei yra tokį sprendimą pateisinančių aplinkybių. Šioje byloje nagrinėjamu atveju Komisija, naudodamasi jai Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsniu suteikta diskrecija ir remdamasi nacionalinės valdžios institucijų pateiktais dokumentais, padarė išvadą, kad reikia nutraukti Bendrijos paramą. Ji ypač pabrėžė, kad buvo įgyvendinta tik viena iš septynių numatytų priemonių, ir ši priemonė apsiribojo tik struktūros, kuria naudojantis turėjo būti įgyvendintos kitos priemonės, sukūrimu, o pati ši struktūra negalėjo veikti, nes 1995 m. spalio mėn. buvo pradėta jos

likvidavimo procedūra, t. y. dar prieš pasibaigiant mokėjimo terminui; be to, ji bet kuriuo atveju nepradėjo normaliai veikti.

43 Dėl septintojo pagrindo ieškovas nurodo, kad buvo pažeistas teisėtų lūkesčių apsaugos principas, nes ginčijamu sprendimu nutraukiamas visos paramos teikimas, neatsižvelgiant, į tokio sprendimo pasekmes CIS, kuris, laikydamasis su parama susijusių nuostatų ir įsitikinęs, kad jo veikla atitinka visus keliamus reikalavimus, gera valia pagal savo kompetenciją ir galimybes ėmėsi visų veiksmų įgyvendinti visuotinę dotaciją. Todėl Komisija privalėjo atsižvelgti ir kompensuoti įgyvendinant paramą patirtas išlaidas, kurios buvo tinkamai patikrintos bei apie kurias buvo pranešta, o ne nuspręsti nutraukti paramą neatlyginant šių išlaidų.

44 Komisija nurodo, kad Bendrijos teisė numato tris aplinkybes, būtinas tam, kad būtų galima remtis teisėtų lūkesčių apsaugos principu: pirmiausia, suinteresuotasis asmuo iš Bendrijos valdžios institucijų turi būti gavęs tikslius, besąlyginius ir tarpusavyje derančius patikinimus, antra, dėl šių patikinimų pobūdžio šiam asmeniui turi atsirasti teisėtų lūkesčių ir, trečia, šie patikinimai turi atitikti galiojančias taisykles (1999 m. liepos 6 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimas *Forvass prieš Komisiją*, T-203/97, Rink. p. I-A-129 ir II-705, 70 ir 71 punktai). Šioje byloje nė viena iš šių trijų sąlygų nėra patenkinta. Su parama susijusias lėšas CIS leido savo iniciatyva. Komisija pripažįsta, kad ji neprieštaravo šiai CIS iniciatyvai, tačiau nurodė, kad ji jo neskatino, todėl ieškovui negalėjo atsirasti jokių teisėtų lūkesčių, kad šios išlaidos bus atlygintos. Be to, Komisija nurodo, kad sprendime pritarti ir CIS bei Komisijos sutartyje buvo numatyta, jog visuotinė dotacija buvo skirta atidaryti informacijos centrą ir veiklai per šiuose dokumentuose nustatytus terminus. Nėra jokios nuostatos, iš kurios būtų galima daryti išvadą, kad bus atlygintos išlaidos, kurios buvo patirtos įgyvendinant projektą, taip ir likusį neįgyvendintu.

Pirmosios instancijos teismo vertinimas

45 Administracinės procedūros metu ieškovo išdėstytus faktus ir argumentus, kurie vėliau buvo pakartoti jo pareiškimuose, galima reziumuoti taip:

— CIS nepadarė jokių pažeidimų bei nepakeitė paramos įgyvendinimo sąlygų, o nukentėjo dėl Sicilijos regionas elgesio,

— CIS įgyvendino priemonę Nr. 1, o dėl priemonių Nr. 3 ir Nr. 5 prisiėmė įvairių įsipareigojimų,

— Komisija neatsižvelgė į 1994 m. gruodžio 15 d. vykusiame Priežiūros komiteto posėdyje pateiktus patikinimus, kur Komisijos atstovas nurodė priemones, kurių gali būti imtasi siekiant įgyvendinti sąlygą, susijusią su iki 1994 m. gruodžio 31 d. prisiimtinais įsipareigojimais,

— Komisija neatsižvelgė į tai, kad būtent dėl jos atsisakymo pratęsti terminą, per kurį būtų buvę galima prisiimti saistančių teisinių ir finansinių įsipareigojimų, nebuvo įgyvendintos numatytos paramos priemonės,

— CIS likvidavimas tebuvo tiesioginė Komisijos atsisakymo pratęsti terminą pasekmė, nes jis reiškė, kad paramos nebebus galima įgyvendinti,

— Komisija taip pat nesilaikė pozicijos, išdėstytos 1995 rugsėjo 21 d. laiške, kuriame ji CIS prašė nurodyti patirtų išlaidų sumą, kad galėtų nustatyti iš ERPF finansuotiną jų dalį.

46 Reikia pažymėti, kad nepakankamas motyvavimas ar nemotyvavimas yra esminio procedūros reikalavimo pažeidimas EB 230 straipsnio prasme ir viešuoju interesu pagrįstas pagrindas, kuriuo Bendrijos teismas gali remtis *ex officio* (1997 m. vasario 20 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Daffix*, C-166/95 P, Rink. p. I-983, 24 punktas; 1998 m. balandžio 2 d. Teisingumo Teismo sprendimo *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink. p. I-1719, 67 punktas; 2001 m. kovo 21 d. Pirmosios instancijos teismo sprendimo *Métropole télévision prieš Komisiją*, T-206/99, Rink. p. II-1057, 43 punktas).

47 Taip pat reikėtų priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką individualiame sprendime, kuriuo yra pabloginama asmens padėtis, jį priėmusi institucija turi aiškiai ir nedviprasmiškai išdėstyti tokio sprendimo priėmimo motyvus, kad suinteresuotieji asmenys galėtų juos žinoti, o kompetentingas teismas atlikti kontrolę (minėtų sprendimų *Komisija prieš Sytraval ir Brink's France* 63 punktas ir *Métropole télévision prieš Komisiją* 44 punktas).

48 Tačiau šioje byloje nagrinėjamu atveju ginčijamame sprendime nebuvo kalbama apie įvairius pirmiau minėtus faktus ir argumentus, *inter alia*, neaptariamas klausimas, ar atsižvelgiant į nurodytas aplinkybes išlaidos, kurių CIS patyrė prieš paramos nutraukimą, yra atlygintinos, ar ne, o šių aplinkybių įvertinimas yra būtinas, kad Pirmosios instancijos teismas galėtų nuspręsti, ar ginčijamas sprendimas yra pagrįstas, ar ne.

49 Iš tiesų ginčijamo sprendimo dalyje, skirtoje „projekto įgyvendinimui", minima tiktai tai, kad „paramos gavėjo likvidavimo procedūra prasidėjo 1995 m. spalio 20 d." (6 konstatuojamoji dalis), kad galutinė ataskaita apie išlaidas ir su ja susiję dokumentai

buvo pateikti Komisijai, kad paramos gavėjas nurodė patyręs 711 584 000 ITL išlaidų, iš kurių 688 505 743 ITL po Sicilijos regiono valdžios institucijų atlikto patikrinimo buvo pripažintos priimtinomis (7 konstatuojamoji dalis).

50 Ginčijamo sprendimo dalyje „atitinkamos valstybės narės reakcija" (10 konstatuojamoji dalis) nurodoma:

„2002 m. kovo 11 d. laišku <...> Italijos valdžios institucijos pateikė prašytą papildomą informaciją, kurią parengė (CIS) likvidatorius. Pateikta informacija patvirtino, kad:

— išlaidų ataskaita buvo pateikta dėl 711 584 000 ITL sumos, iš jų po Sicilijos regiono valdžios institucijų atlikto patikrinimo priimtinomis pripažinta 688 505 743 ITL suma,

— atlikti visuotinę dotaciją įgyvendinantys veiksmai buvo susiję tik su priemone Nr. 1 „informacijos centro struktūrizavimas",

— teisė į išlaidų atlyginimą rėmėsi prielaida, kad numatytas tikslas nebuvo įgyvendintas ne dėl CIS veiklos ar neveikimo, bet dėl vėlavimo sudaryti Sicilijos regiono ir paramos gavėjo sutartį bei dėl to vėlavusio dalinio regiono finansavimo."

51 Ginčijamo sprendimo dalyje „Komisijos vertinimas“ (12 konstatuojamoji dalis) nurodoma tiktai, kad:

„<...>

— kadangi visuotinės subsidijos tikslas įgyvendinti sutarties (tarp CIS ir Komisijos) 5 straipsnyje numatytus veiksmus nebuvo pasiektas; kadangi iš septynių numatytų priemonių buvo įgyvendinta tik priemonė Nr. 1 „informacijos centro struktūrizavimas“,

— CIS pateikti argumentai taip pat nepateikia pateisinamų priežasčių, dėl kurių turėtų būti atsižvelgta į ataskaitoje nurodytas išlaidas, susijusias su „informacijos centro CIS struktūrizavimu“. Pateiktos visuotinės dotacijos neįgyvendinimo priežastys, susijusios su pavėluotu Italijos valdžios institucijų finansavimo įnašu, nepateisina prašymo skirti Bendrijos įnašą, nes dotacija buvo skirta įgyvendinti sutartyje (tarp CIS ir Komisijos) numatytas priemones. Visuotinė dotacija buvo skirta informacijos centro veiklai. Iš tiesų šis centras niekada neveikė ir buvo pradėtas likviduoti įvykdžius tik vieną iš sutartyje (tarp CIS ir Komisijos) numatytų priemonių. Todėl sutarties (tarp CIS ir Komisijos) nesilaikymas yra pakankama priežastis nutraukti Bendrijos paramą, teikiamą visuotinės dotacijos forma, ir susigrąžinti sumokėtą avansą.“

52 Reikia pažymėti, kad ginčijamame sprendime nekalbama apie nuo CIS ir Komisijos sutarties pasirašymo 1993 m. rugsėjo 2 d. iki CIS likvidavimo pradžios 1995 m. spalio 20 d. vykusius įvykius.

53 Pirmiausia, ginčijamame sprendime visiškai neminimas pirmasis prašymas pratęsti terminą, kurį CIS Komisijai pateikė 1993 m. lapkričio 12 d., ir Komisijos sprendimas pratęsti sprendimo pritarti 3 straipsnio pirmojoje pastraipoje numatytą finansinių įsipareigojimų prisiėmimo terminą iki 1994 m. gruodžio 31 dienos.

54 Antra, ginčijamame sprendime neminimas Komisijos atsisakymas po Sicilijos regiono pateikto prašymo antrą kartą pratęsti terminus, dėl kurio CIS negalėjo įgyvendinti paramos. Į Pirmosios instancijos teismo prašymą pateikti šiuos dokumentus, Komisija atsakė negalinti jų surasti. Papildomai nurodytina, kad sprendimo pritarti 3 straipsnio antrojoje pastraipoje Komisijai suteikiama galimybė pratęsti terminus, jei jai pateikiama informacija duoda pagrindo priimti tokį sprendimą.

55 Trečia, ginčijamame sprendime neminimas 1995 m. rugsėjo 21 d. Komisijos laiškas CIS, nors šiuo laišku ši institucija jį informavo, kad „Komisija negali patenkinti antrojo prašymo pratęsti finansinių įsipareigojimų prisiėmimo terminus, nes nėra galiojančių sprendimų dėl finansinių įsipareigojimų paramą gaunančioms įmonėms." Reikia pažymėti, kad šiame laiške nurodyta priežastis prieštarauja nuomonei, pareikštai 1994 m. gruodžio 15 d. Palerme vykusio projekto priežiūros komiteto posėdyje, kuriame dalyvavo CIS atstovai, Komisijos pareigūnas iš Regionų politikos generalinio direktorato ir Sicilijos regiono pareigūnai ir kuriame buvo svarstomas iki 1994 m. gruodžio 31 d. prisiimtinų įsipareigojimų klausimas. Iš 2002 m. kovo 11 d. CIS Komisijai pateiktų pastabų dėl Komisijos sprendimo pradėti Reglamento Nr. 4253/88 24 straipsnyje numatytą procedūrą, kurių Komisija neginčijo, aiškėja, kad Komisijos pareigūnas nurodė, jog „konkrečiu CIS atveju galima manyti, kad CIS administracijos tarybos sprendimas, kuriuo patvirtinami priemonių įgyvendinimo projektai ir kartu įsipareigojama įgyvendinti projektą pagal numatytą planą, patenka į įsipareigojimus, kuriuos reikia prisiimti vėliausiai iki 1994 m. gruodžio 31 dienos." Todėl, siekdama prisiderinti prie tokio išaiškinimo, CIS administracijos taryba 1994 m. gruodžio 20 d. priėmė įvairių sprendimų dėl projekto įgyvendinimo;

inter alia, dėl priemonės Nr. 3 (pažangių informacijos paslaugų pasiūlymas įmonėms) buvo numatyta, kokių duomenų bazių ir personalo reikės jai įgyvendinti, be to, parengti priemonės Nr. 5 (išorinių biurų panaudojimas) įgyvendinimo projektai.

56 Tačiau ginčijamame sprendime nurodoma, kad buvo įgyvendinta tik priemonė Nr. 1 (Informacijos centro struktūrizavimas), ir nieko nesakoma apie pirmiau minėtame 2002 m. kovo 11 d. laiške CIS pateiktus argumentus dėl priemonių Nr. 3 ir Nr. 5 įgyvendinimo; ir visa tai vyko dar prieš Komisijai atsisakant antrą kartą pratęsti terminus.

57 Ketvirta, ginčijamame sprendime neatsižvelgiama į 1995 m. rugsėjo 21 d. Komisijos laišką CIS tiek, kiek jame CIS prašomas „kuo skubiau pranešti (savo) įsipareigojimų sumą, kad galėtume apskaičiuoti (Komisijos) įsipareigojimų sumą". Iš šio prašymo pagrįstai galima daryti išvadą, kad Komisija sutiko atlyginti dalį CIS įgyvendinant paramą patirtų išlaidų.

58 Be to, ginčijamame sprendime, kuriame paramos nutraukimas ir atsisakymas atlyginti išlaidas yra grindžiamas tuo, kad nebuvo įgyvendintos visos CIS ir Komisijos sutarties 5 straipsnyje numatytos priemonės, neatsižvelgiama į šios sutarties 14 straipsnį, kuriame numatyta, kad jei tarpininkaujanti organizacija padaro rimtų pažeidimų, tai Komisija gali atsisakyti pagal šią sutartį priimtų įsipareigojimų, „(tačiau) pripažindama iki sutarties nutraukimo visuotinės dotacijos įgyvendinimui tarpininkaujančiosios organizacijos išleistas lėšas". Taigi, jei visuotinės dotacijos įgyvendinimui išleistos lėšos gali būti atlyginamos tuomet, kai tarpininkaujančioji

organizacija padaro rimtų pažeidimų, tai sunku suprasti, kodėl, nesant rimtų ieškovo pažeidimų, šios išlaidos negali būti atlyginamos.

59 Iš viso to, kas pasakyta, išplaukia, kad ginčijamame sprendime yra tokių motyvavimo trūkumų, dėl kurių Pirmosios instancijos teismas negali vykdyti savo kontrolės. *Inter alia*, Pirmosios instancijos teismas negali vertinti ginčijamo sprendimo teisėtumo proporcingumo ir teisėtų lūkesčių apsaugos principų požiūriu.

60 Todėl reikia panaikinti ginčijamą sprendimą dėl to, kad Komisija pažeidė jai EB 235 straipsnyje numatytą pareigą motyvuoti savo sprendimus. Ginčijamo sprendimo dalis dėl CIS įgyvendinant paramą padarytų išlaidų, kurių patvirtinta suma yra 688 505 743 ITL, dalies atlyginimo iš ERPF nėra pakankamai motyvuota.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

61 Pagal Procedūros reglamento 87 straipsnio 2 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jei laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Komisija pralaimėjo bylą, ji turi padengti savo pačios ir ieškovo išlaidas pagal šio pateiktus reikalavimus.

Remdamasis šiais motyvais,

PIRMOSIOS INSTANCIJOS TEISMAS (pirmoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Panaikinti 2002 m. lapkričio 15 d. Komisijos sprendimą C (2002) 4155, kuriuo buvo nuspręsta nutraukti 1993 m. vasario 16 d. Komisijos sprendimu C (93) 256/4 suteiktą finansinę paramą, skiriant visuotinę dotaciją iš Europos regioninės plėtros fondo tiek, kiek juo nutraukiama parama, susijusi su *Centro informativo per la collaborazione tra le imprese e la promozione degli investimenti in Sicilia SpA* išlaidomis, kurių patvirtinta suma yra 688 505 743 Italijos liros.**

2. **Komisija privalo padengti savo pačios ir ieškovo išlaidas pagal šio pateiktus reikalavimus.**

Cooke García-Valdecasas Labucka

Paskelbta 2005 m. birželio 22 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Kancleris

H. Jung

Pirmininkas

J. D. Cooke